

Magnetisch veld

Jan Vercammen

bron

Jan Vercammen, *Magnetisch veld*. Colibrant, Deurle 1967

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/verc002magn01_01/colofon.php

© 2014 dbnl / erven Jan Vercammen

The logo for the Dutch Bibliography (dbnl) consists of the lowercase letters 'dbnl' in a blue, sans-serif font. The letter 'd' is stylized with a small hook at the top.

voor Ria

Strand met Chagall

Mijn wervelmerg vertilt de sporen
van de infrarode toren op de horizon.
Ik wankel op de drempel van het horen:
magnesium ruist als een bron.

Door wie, waarvoor ben ik gevangen?
God, wie gij zijt, laat mij dit uur
naar blaadren op de sneeuw verlangen.
naar sneeuw op dit verlaten uur.

De hoge bloei van dolle kervels
heeft nauwelijks nog een eigen tint,
de tunnel door de dode wervels
versplintert tot een labyrint.

Hoe zal ik door de nacht geraken:
een zwavelstrand waar Marc Chagall
versteend staat tot een blauwe baken,
maar op de golven groen als gal

geen schip en ik hier in de duinen
van nevels, melk en chlorofiel.
Waar zijn de mispelbruine kruinen,
waarin één genster uit het wiel

de brand ontstak, zodat mijn asters
verteerden tot wat sneeuw van as?
O vuur o sneeuw altijd, o rasters,
ragrasters van wat zichtbaar was,

nu spiegelbeeld in splinters glas.

Handskelet

Verwijder je niet. Deze hand heeft geschreven
tekens van wederklanken, zij heeft gestreeld,
over een schoudertrand werd zij verdreven,
zij heeft aandachtig bloem en vrucht gedeeld

en schiep de kleuren om van edelstenen.
Toen sprak zij taal als een gegolfde berg
met ruïnen van verweerde adonis en silene.
Zij werd snel aangetast in haar verhitte merg

door overdadig desemezuur van ascorbine,
toen de dode verscheen in de dichte deur.
Zij lag volmaakt ontsloten op de mandoline
van een magnetisch veld met hagedorengeur.

Zij luisterde naar het ademend zingen
der minuskule witte kevers van de dood,
terwijl zij twee harde zwarte teerlingen
met lege handen als droge pitten omsloot,

nog even voor ze neerzank en verstarde
op een gewijde deken van vanille en saffraan,
nadat zij tussen thermogene nevelvarden
de maankoude vlek vond van een traan.

Winteravondtrein

In de scheur van de dauw op de ruit
hangt laag een oranje zon te schuiven.
Zij schuift door uw kanten kleedsleep, bruid,
doordringt op uw schouders de witte duiven.

De wereld smelt weg als een akwarel
traag uitgewist met helder water,
op uw oorlel na. En hoor hoe hel
de doodsbeld luidt. Het wordt niet later

of niet vroeger. Deze holle trein
gehoorzaamt aan een onverholen code.
- Niets aan te geven? vraagt holle Hein.
- Niets dan een hart vol van een dode.

Vroeghistorische dyptiek

I

Gij gingt voorbij. Plots is de zon verdwenen,
verijld tot zachter licht dan van de dag
kan zijn. Eens waren wij vervoerd alleen en
de stilte was onaards vervuld van Bach.

Sindsdien (wie had die voornacht uitgelezen
voor ons?) heb ik geen stilte meer gehoord.
En nu gingt gij voorbij waar ik verwezen
van tederheid bleef dralen aan de poort,

vóór mij de weg die langs verzengde gaarden
volmaakt geruisloos naar een einde leidt.
Hoe schoon schuift in de nacht der aarde
de horizon waarachter gij verdwenen zijt.

II

Het is voorbij. Wij konden schoner scheiden
dat uur dan na de roekeloze intocht
in het beloofde land, waar ik bevrijd en
verschuwd de schaduw van aanschouwen mocht

in een verdorde zon. Zovelen reeds verzaakten
op deze barre berg terwijl de honigmist
van Chanaän zijn kamveld reeds genaakte.
Verwachting stolde hier tot steen. Gij wist:

die lava kan niet naar de krater stijgen,
toen aarzlend gij mij vroegt waaraan ik dacht
alsof gij vreesde wat ik moest verzwijgen.
Hooft gij die morsetonen in de nacht?

De minnares

Sinds de dood door uw stilte zijn zwij-
gen verbrak onder de dunne brugboog
van Varol, waarop de rode bloesemtweig
uit de Japanse tuin van wellust woog,

geschiedt het dat een zinloze gedachte
mijn nieuwe vezels naar uw warmte richt,
mijn vingertoppen trillen van de nacht en
zijn sporen zoeken op uw aangezicht.

Ik vrees de dood niet meer, ik vrees
de doden niet, alleen de tijd
die diep de vliezen in uw vlees
verkilt, wijl gij mijn minnaar zijt.

Als in uw handen eens de spier
verdort, die mijn ontblote keel
ontspant en die mijn schoot schier
verzenget vóór mij uw vuur geheel

verteert zal ik nog voort verblijven
onder uw schedeldak, uw hartslag-
ader zal de snelle tijen blijven
voeden van mijn bloed, daar één gedach-

te niet verebt en één vervoering niet
in tijd vergaat, als niet meer een verwachten
maar enkel uw aanwezigheid geschiedt,
o Betelgeuze en Rigel van mijn nachten.

Legioen

Hier spreekt hij die door walg, door walg alleen
van bitterheid bevrijd werd, door de boze
wiens naam is legioen, verterend één
maar zelf verteerd in eigen diagnose.

Een kwaal die ons mirakuleus geneest
en waar slechts bate kan van overblijven:
nieuw evenwicht in lijf en hart en geest,
en macht om zelf zijn duivels uit te drijven.

Licht en duisternis

Zolang dit licht ons duisternis geeft,
zult gij de nachten uit elkander kennen,
of in het huis dat ademt wijl gij leeft
of in de woning waar gij niet kunt wennen.

Al is de duisternis steeds ergens, wanden
zijn nergens, vloer of dak uit haar ontstaan.
Het licht zal nimmer doven of verbranden
waaruit uw schaduw eenmaal is ontstaan.

De schaduw

Dwars door een werkwoord trilt
de schaduw van mijn pen
daar weer de zoelte schielijk mild
werd als uw vingertop: ik ken

de tijden van zijn nagelmaan.
De schaduw houd ik in de hand
terwijl zij snel verdicht van uw aan-
wezigheid in dit wijd nevelland.

Steeds dichter dichter wordt
zij tot zij kruisboomwoord
wordt, dat niet huid wordt
en niet merg, maar verder woord.

Bezwering

Goed hart trouw hart dat slaat,
de maat slaat en mij ademen laat

- hoe goed ik adem - harde spier
voor u vooral, voor zenuw, klier,

voor pees en vezel, been en merg
en voor de doolhof in de hersenberg.

Als de golf van de wimpers nederligt
op het verlaten strand van het aangezicht

verspert ze de mond, de dubbele poort
voor ademplucht en ademwoord.

Ik lig in het blauwe gras van de dag
die ik streel op het lichaam van Abisag

tot de avond hem onder mijn handen genaakt
en hem insluit om het naakter naakt.

Ik ga door de holle wand van de nacht,
waarachter zovelen zijn omgebracht,

steeds ongedeed naar het onttaande licht
met ongewijzigd soortelijk gewicht,

- enzovoort goed hart dat trouw voort slaat,
goed hart dat mij voort ademen laat.

De dode merel

Aan de deur met malve stigma's lag
in leliebruine licht een dode
merel. Een oude, honiggele dag
ontstond, terwijl onze antipoden

een even oude nacht ingingen. Oud
als elk bestaan tot in de droom,
als het barstige bladgoud
van de gotische stamboom

op de wand in museumalkoven.
Zo behendig had de dood
de amberen bek gekloven
omdat ik éénmaal naar een ochtend float.

Dood der oleanders

Achter het doodshuis noord-
noord-oost hilde de hond.
Niemand heeft het gehoord.
Zo werd sterven hier de grond

van elk aanwezig wezen. Laat
mij deze nasmaak in de mond
van maïs met meprobamaat,
De rijpe maïsbeemd was blond

als in een hyperbool. Elkanders
evenbeeld aan het vensterraam
verdorren blind twee oleanders.
Aan beide gaf ik mijn naam.

Evolutie

Er was een tijd dat enkel trilobieten
en zwanehalzen leefden, volgens riten

van zuivering: vervluchtigen en smel-
ten, stollen ook. Nu branden echter hel

en hemel met verschillend vuur in ons dal.
Hun rook en as vervullen een heelal

dat onze schedel, onze heup bezwaart,
zodat gebaar zowel als woord ontaardt.

Gij werdt gebaard in sneeuw op blauwe grond:
nog smelten haar kristallen op uw mond

terwijl uw huid vertaant onder mijn handen.
Ik hoor de harde schors der aarde branden:

dat vuur omsluit me niet, het brandt
in mij met ruisen als van zand.

Maar eens geen vuur meer, louter licht,
ontheven wij van tijddruk en gewicht.

Balans

Geen oponthoud op aarde waar
we niet ontzind verheerlijkt waren:
onder de boom waar geen gebaar
een schaduw geeft die kan bezwaren;

in naakt het voetspoorloze duin
getaand om uw verroerloosd bekken;
het uitgeleefde meer; de tuin
waar niemand nog een klank kan wekken.

Ik kan in koren, riet en gras
uw telwoord en uw teelzin wedervinden,
in geur van hennep, linde en vlas,
met ledig oor en in den blinde.

Geen oponthoud op aarde waar
we niet ontzind verheerlijkt waren.
Maar enkel waar we scheiden, daar
zal ons geen weemoed meer bezwaren.

Reincarnatie

Jawel ik weet het nog, het is
tienduizend jaar geleden:
we woonden aan hetzelfde strand
van water, vuur en lucht.

Ik heb je dadelijk herkend:
je hebt hetzelfde huidpigment,
dezelfde geur van mond en schoot,
dezelfde droom van ijs en dauw.

Je mond wekt nog dezelfde morgen,
dezelfde moerbeï rijpt in je pupil,
dezelfde berk buigt in je lenden,
dezelfde vlam ontsteekt je bloed.

We hebben niets vergeten en vooral
niet onze kennis van de dood.
Ik ontsteek het aloëhout dat toen
te vochtig voor de wijvlam was.

Experiment vogel

Wat doen wij met de dode vogel?
Hij was geen vogel voor de kat
en ook niet voor de blinde kogel.
Hij kruiste slechts mijn levenspad:

een kruis te meer op Golgotha.
Hij stierf in mijn versteven handen.
Sindsdien kijkt hij me stervend na:
ik leer nog steeds met schade of schande.

Bondige litanie

Laten we dromen
om een woning te vinden tegen licht bestand,

laten we teder zijn
om een arend te doen nederdalen,

laten we donker zijn
om elkander met helder water te drinken.

Verwachting

Als bijenvleugels wordt koel uw tong
en om uw honiglichaam stijgt een geur
van eikehout op. De kleine karmijnen
bessen van uw elfrank zijn tot schijn

van diep mistellicht gedoofd.
Onder de schuine sikkelmaan,
stil als sap in de noteboom,
rijpt zaad in vloeibare schelpen.

Uw woord wordt homogeen geruis.

De rode sporen

Toen was mijn adem heet en hees
onder de amberen maan in de mist
en eenzaam was ik in mijn vrees
voor niet meer eenzaam zijn. Ik wist

de dreiging van verdreven gees-
ten dicht. De rode sporen op ivoor
in dit vertrek dat ledig is geweest,
ontkomen vrij van elke metafoor.

Verklaar ik u niet de betekenis
van elk ravijn verborgen in getallen,
terwijl de mirtegeuren van de dis
zoals een raderwerk zijn stilgevallen?

Nog enkel elders is het nacht.
Ik adem onbewust: ik leef.
Ik heb vergeefs op God gewacht.
Ik weet nu dat hij wachten bleef.

Wat heeft hij meer dan ik volbracht?

Dronkenschap

En dit is nu van leliën de zeg
(denk kantilelie): honigdauw,
een beker voetlicht langs de weg.
Maar geen blazen blijft nog zo blauw

dat angst niet geurt, één ademhaal
de pas gestolde longen niet verstikt.
Toen David moegedanst was hadden Baal
en Jahve reeds een vredestdag gewikt

en uitgewogen. Tot Uschida brandde
en op de toppensneeuw verbranden bleef
uit vingers van afgehouden handen,
wat Nine Noyaki zo schoon beschreef

met helle liefde voor de zonnebogen
die glanzend zijn op kalk in rodogloed.
Ik zag toch taxusbessen in uw ogen
en lychnis op de bodem van uw bloed

dat geurt van leven in de lauwe grot?
Aralia gaat deinen in licht evenwicht:
dan is de dronkenschap voorbij en God
teruggekeerd naar zijn alzijdig licht

dat ons de rug verkilt tot rillens toe.
Wat is sindsdien verhevigd of verstild?
Behoed u voor de stilte die weer zwoe-
le banderillo's door uw blikveld dilt.

verzamingen

I

Uw mond die zich dootrild ontvouwt
uw adem smeltend langs mijn huid.

En uw liquiede lichaam, naar geweld
geweld van hoos, van lava, veilig af-
gesloten van de linnenwitte ledigheid,

vervuld van sesam voor uw wervelzuil,
uw aders, - voor uw schoot.

II

Uw benen zweven open uit de diepte
waar mijn hand door een vurige wolk is gedrongen,
tropennachtelijk in hun koele weerbaarheid.
Daartussen is de lucht verzadigd van ozon
want zuiverder ademt mijn hand dan mijn mond.

Voor uw enkels echter
een afstand voor een vlucht:
ze hebben hun vlerken uitgespreid
beschermd door een sfeer ombelliferen.

Zwenkt uw oksel in de verte
waar de nacht verzinkt,
uw mond staat fluisterend
in het midden van
de noordelijke hemisfeer.

Echter uw benen
spreiden zich uit
over twee horizonten.

III

Mijn hersens staan weerspiegeld
in rood beschenen alpaca
nu stil mijn benen zijn
mijn handen leeggespreid
beweeglijk nog als wieren
verschuifbaar naar
het schemerblauwe scherm
met het schimmenspel
of naar de zijden waaiers
van het innerlijk geruis
waarin mijn adem
uitgehelderd wordt, -

terwijl we nederschuiven naar de tijd
dat honig door bijen gehamsterd
dat de zoom van het oerwoud beweeglijk wordt.

IV

Van over mijn schedelkin
langs alle sporen van bereikbaarheid
doorspant een spier uw schoot
nu ik uw bloed ontwaar
in het licht van uw tong
in mijn mond.

Gij zult voor alle tijden veilig zijn
vertoevend in een diep verzonken edelsteen
over vele millennia weer ontdekt
door mij.

V

Nu de kálmia van uw schoot
in mijn hand is geborgen
voor spiegelbeelden afgesloten
en weergalmen, zijt gij vol
geluk van onwetendheid.
Als in olie lossen uw beenderen op
nu gij geen ballast meer bezit
voor duur. Uw benen zijn
niet meer begrensd.
Alleen uw armen aarzelen nog.

VI

Volmaakt ontsloten zijt gij
gaaf als een regenboog
over een sneeuwwoestijn.

Vandaar op mijn voorhoofd
de planeet door een ader belicht.

VII

Uw opgerichte benen
elefantijnen beelden

en in uw menigvuldige armen
is mijn kindsheid eindelijk waar.

En toch omvat ik u die van
elk tijdsein beweeglijk zijt.

Herinnering is ouder
dan het woord Gethsemane
dan ieder woord
met bekend gewicht.

Nochtans reeds lang geleden
liet uw nimbuspier mij los.

VIII

Telkens weer een ogenblik
dat niet vervloeien mag.

Alleen is kiezen hachelijk:
ik ontwaar het niet tevoren
en elke terugblik breekt af.

Onherkenbaar zijn uw aangezicht
en uw hermetische spieren.

Zo blijft het dieper in de schaduw dan
de dagreptiel het hoofd verheft.

Zo broos is zwijgen
dat niets verzwijgt.

IX

Niet ik in u maar
gij dringt in me door
en om mijn aders
liggen de spiralen vast
van uw beweeglijkheid,

zodat zij zwellen van
de wellust der verkorenheid,

zodat mijn zenuwen
de nerven innerveren
van het windgestrekte blad
waarop ik lustgestrekt
gedragen word.

Zo zwenk ik met
ontrolde wervelzuil.

X

In uw venusvacht woedt
een ijlblauwe brand
maar enkel hoor ik
de ruisende stroom.

Tot ik van uw hart
de ondertop raak
en in uw keel
de kreet losdringt
die de kamer vervult
van de wrange geur.

Door de gebarsten lens
van tranen doorschouwt
gij de bajert waarin
het licht verdicht.

XI

Ban deze vrees:
de kim is as van de wagen
over schuimende vlakten
en zwelgende ravijnen.
De kegel van onze vlucht
is horizontaal gekanteld,
zijn top is onbereikbaar
met de snelheid
van het licht.

Witte rouw

Bezit ik onbedrogen één herinnering?
Het groene zaad werd met de vrucht geplet,
het licht was wild gewas, de schemering
verziekt, door licht of duisternis besmet.

Het niet heeft geen limiet, geen horizon.
Ik wijdde dure vlijt aan zijn geografie.
Toen echter stondt gij plotsling in de zon
verdwaald, geheel alleen als door magie.

Alleen voor mij, in uw Japanse hand
een perzik als een ochtendzon, uw voet
als adem ingehouden, wijl het zand
de looper vulde met geruis van bloed.

Gij naderde, gij droegt de witte rouw
voor velerlei symbolen toen het woord
van doden hoger trilde dan de dauw
die gij des ochtends op althea hoort.

Toen, in de stilte, met de stem van sneeuw
hebt gij gevraagd of ook na middernacht
de tijd vervuld zal zijn, - en of een eeuw
een grens heeft waar wij beiden zijn verwacht.

En later, als verwezen, of uw dood
mijn dood ontmoetend hem herkennen zal.
Bad Rilke niet om ieders eigen dood?
De dood is wijl wij leven overal.

Allergie

Dat ik allergisch ben voor pyramidon
behoort voortaan tot mijn identiteit,
voor pyrazolon algemeen, voor zon
wellicht ook, maar vooral voor tijd.

Is allergie niet een verukkelijk begrip,
niet magisch realisme met zeer hoog karaat
Men voelt zich iemand, zelfs een VIP,
een met een strikt geheim mandaat.

Magritte

'L'empire des lumières'

Hij beliegt het inwendig licht.

Zagen we niet een beemd
vol lijsterbessen door
het negatieve vensterraam
toen het orgel nog
de koepel van uw schoot vervulde,
terwijl mijn ogen opengingen
op het ebben van mijn bloed?

En zien we daar niet eindeloos nu
het zand der verlatenheid deinen?
We lagen immers op orleaan,
uw bruidshuid bruin als schors.

Het inwendig licht beliegt ons niet.

Denken in bomen

Bolero in bes

1. Thema

Het is voorwaar verlokkelijk en heilzaam,
het voedt de hersencellen bovendien,
in bomen te denken, zonder hun naam,
tenzij zeldzaam bij name misschien.

Laat dat er fosforen boomvogels zijn
en dat een boom de vlam van de wind
doet opslaan. Denk niet aan terpentijn,
noch dat men op Formosa kamferbomen vindt.

Denk vooral aan woorden van u, van mij,
die korte schaduwen van hoge bomen waren,
bijzonder aan die van de booglinde bij
de verboden bijbel. Dat was in uw haren.

Denk aan mijn hand die het oerwoud streeft,
daar niets groener is in de hemel, op aarde
of waar ook. Aan wat gij zorgvuldig verheelt,
wanneer ik uw oogleden, die volkomen gepaarde,

als wilgeblaadren voel in de windstille
septemberdag. Twee stemmen uit een vensterraam
in de nacht langs platanen die Mozart trillen.
De gebarsten beuk verstild voor een kindernaam.

Ik noem nog het woud waar de honighars
door geluidloze negers wordt opgevangen.
Ook zijn er bomen waarvan de wortels bar-
sten om er, door een oude droom bevangen,

het sap voor onze nadorst uit te zuigen.
Maar blijve toch een weergaloze vrucht
van een nog onbekende boom. Getuige
daarvan, dat ballingschap en vlucht

mijn spieren stremmen wijl gij stiller wordt
dan het sap in de beuk als de man komt
die hem met een rode runenband omgordt;
dezelfde, maar toen was hij niet vermomd,

die naalden van koniferen katalogeerde
en de napjes van kupuliferen had ingelijst,
zodat elk kind een blijde boodschap leerde,
waarvoor men anders naar de hemel wijst.

Het is voorwaar verlokkelijk en heilzaam,
het voedt de hersencellen bovendien,
in bomen te denken, zonder hun naam,
tenzij gij geen antwoorden hebt voorzien.

Dat is echter onmogelijk: uw enkels, uw handen,
uw lippen, uw oksels, uw lenden, uw schoot,
uw borsten, uw dijen, alles legt verbanden
naar het oerverband tussen liefde en dood.

2. Variatie

In een verlokkelijk heilwoud
wordt hars opgevangen door
geluidloze negers
en op Formosa staan kamferbomen.
Er zijn echter ook bomen
waarvan we de wortels
in kunnen snijden
om het sap eruit te zuigen
als we geen dorst meer hebben.

We mogen echter niet vergeten
dat sap zeer stil is,
dat bovendien één boom
onbekend moet blijven,
omdat een vreemde vrucht
uniek zou zijn.
We moeten immers altijd nog
een ballingschap voorzien.

We mogen tevens niet vergeten,
dat ambtenaars gewetensvol
bepaalde bomen merken
met een rode unciaal,
eerste dentaal van de dood.

Ons storen echter niet
aan onze evennaaste die
van koniferen de naalden katalogeert.
Maar wel bedenken dat
er 's nachts fosforen vogels zijn
die geen licht behoeven,
dat Pan op zijn fluit zit te spelen
in de vork van een berk
met dubbele stam,
dat een vunzende wind door een boom
tot een vlam wordt aangeblazen.

Vooraf nooit vergeten uit te zien
naar het seizoen waarin de vruchten
weer de smaak verkrijgen van hun naam,
wat zeldzaam is.
Echter dat bomen schaduw geven
mogen we vergeten:
bomen hebben geen evennaasten.

Dronken sterrenbeeld

In dit klamme klimaat van de dood
is de maannacht vol van de boom
en de mens. Er heerst hongersnood,
op de milde maat van de metronoom

wordt nog enkel gestorven. Muziek
wordt nog slechts in de sferen gemaakt.
Wie gezond bleef lacht zich ziek,
wie zit aan een volle tafel braakt.

Wat helpt nu nog de wet van Mendel,
want elk signaal is tevens rood en groen.
In de bleke schaduw van zwarte lavendel
staat mijn sterrenbeeld, de Schorpioen.

Doodsbad

Des ochtends had uw gevleugelde dood
de laatste meridiaan overschreden.
De waterwind droeg hem, de horizon sloot
onschendbaar de vlucht af naar het verleden.

Wat tussen huid en merg in seconden lilt
werd alles verstrakt door mijn huiver
toen me de vleugelwind aanvloog. Zo verkild
waren nimmer mijn poriën en zo zuiver.

Schilderende vrouw

Twee nachtkevers tikken
tegen het indigo raam,
ontsteld versmelten je blik en
je verouderde naam.

Deze nacht keert de dood
nog niet terug. Behouden
blijven wij, maar bloot
ligt voor zout en koude

de zenuw boven het sleutelbeen.
Je spreidt purper en donkergroen
op het doek, allergeen
zijn enkel oranje en vermiljoen.

Ik weet dat je nu de lijnen
bedenkt voor een ontvangenis,
om ze feilloos te verreinen
tot vergetelheid en gemis.

Koralen

Vriend van mijn ruïnenest tussen
verpaarsde Japanse twijgen,
vriend van mijn sylabussen,
synthesen van machteloos zwijgen,

geloofst gij dan aan een zuiver gedicht
uit kiemkrachtige dromen ontstaan?
Ik geloof in koralen: licht
vergensterd en niet vergaan.

Het cenakel

De bronslork ruist u weg
onder de rode beuk
en het cenakel blijft
van dit geruis vervuld.

Maar iets ging ongemerkt
toch zijn vervulling in,
iets dat verwachting was,
al droeg het ook geen naam;

iets okers naar karmijns,
een okarina met
een ijle toon van aarde,
een opgevlogen stem

uit kreekriet onder maan.
Uw adem is beklemd
en toch uw hartslag vast
omdat ik zwevend blijf.

Dat ruisen, ingezet
in mist van ingehouden
regen, wordt door zon
of maan niet afgedekt

met dakgeheugnis of
met lichtgravuur in brons.
Want uw afwezigheid
wordt niet tenietgedaan,

noch door berouw, noch door
verlangen. Blijft alleen
een angst dat deze tijd
ontkomt aan eigen duur,

de lork weer weidegroen
wordt, keverbruin de beuk,
zodat de nacht niet komt,
de dag niet overgaat.

Thabor

Nu jij van Thabor bent teruggekeerd,
een steile verstomming in je ogen,
omdat je levend bent, zelfs ongedeerd
gebleven in die brand van onvermogen,

zag jij dat op die roestig blauwe beemd
steeds kleiner rode leliën ontloken
en wekte dit voor mij vertrouwd niet een vreemd
verzet in jou dat je niet hebt gebroken?

Genesis

Ik schiep u: gij ontstondt
uit onbestemdheid, enkel
mij bestemd, verbond
waardoor een vleugel u aan enkel

en aan schouder wies.
Maar niet in eeuwigheid: de
werkelijkheid is wat ik kies
in vrijheid allerzijden,

maar niet in wezen dan
in u. Gij zijt vermogen
van mij. Slechts wat ik kan
staat helder mij voor ogen.

Voortaan al wat op aarde
nog grenzen heeft, al wat
in niets reeds iets is, haarden
van einde, van begin, bevat

geen kiem van heimwee, spijt
of leed. Nooit zal het wassen
uit onze aanwezigheid.
Nooit zal het ons verrassen

door wezen of door schijn.
Al blijf ik voort gedreven
om waakzaam alle grein
te wekken tot uw leven.

Niet in de illusie tijd,
in wezenheid. Beminnen
(Hadewych: ik ben zo wijd)
is door verliezen winnen.

moeder

Belijdenis aan moeder

Alreeds is mij zoveel ontzegd gebleven
dat mij wellicht voor immer is ontgaan.
Begrijpt gij dat? Gij toch hebt niets gegeven
wat niet geheel was en van schijn ontdaan.

Vandaag is al wat ik nog voort kan beiden
een snerpand leed, dat mijne handen scheidt
van uwe handen, waar de jaargetijden
getekend staan in hun vergankelijkheid

Dat leed, ik kan het u niet openbaren,
maar wijd uw glimlach aan mijn onmacht, want
hoe dicht gij zijt, ik kan u niet ontwaren
dan in de verte naar een overkant:

het vlinderwuiven van de tamarinden,
de rode lotus in het licht van de levant,
de Mayastad die niemand nog kon vinden,
het spoor van Nofertéte in tempelzand.

En toch, ik hoor slechts over onze daken
wat wind en zie des avonds aan het raam
twee smalle handen die mijn handen raken
alleen in droom, al geef ik hun een naam.

Als gij me zegent, kunt gij niet bevroeden
dat ik u nader ben dan gij me ziet
wanneer mijn oude wonde weer gaat bloeden,
mijn ogen wijd en blind zijn van verdriet.

Want nooit is wat ik te vergeefs verbeidde
mij dicht als op die grondeloze stond,
zo dicht dat ik mij niet meer kan bevrijden,
zomin als van de woorden in mijn mond.

Zal echter ooit de tijd aan mij voltrekken
wat telkenjare aan elke boomtwijg wordt volbracht?
Hij weert de schuwe handen die zich strekken
om aan mijn hoofd te liggen heel de nacht.

Aan moeders sterfbed

Een woord is immer ademaar.
Eens echter komt de mond niet klaar

voor één woord dat tot adem werd,
aleer een kramp hem openspert

voorgoed. Ik stil mijn steil verzet.
Maar wie begon dat geil gebed

van bloedschuld en Jeruzalem
met wierookslierten door de stem?

Zij glijdt gesloten in de dood,
haar handen sluitend op haar schoot.

Er heerst een dichte duisternis
en stilte waar geen adem is,

geen adem meer. Er ligt een bron
van adem open in de zon.

Ballade voor moeders dragers

Ik weet, de wolken vallen stil van regen,
de priesters wachten aan de holle poort
met alle rekwisieten voor de zegen,
met lange zangen en verheven woord.
Elk staat gereed met velerlei gebeden,
de kleine klok zit vol verlopen nacht,
de klepel wiegt verroest uit zijn verleden,
doch, dragers, draagt haar zacht.

Ik weet dat haar verkilde bloed gescheiden,
dat elke zenuw, alle merg versteven is,
dat is voorgoed verdord het medelijden
aan mond en oog, dat wat door handen is
gedaan vergeefs besteed aan deze leden
die, langzaam leeggeleden, worden weggebracht
geen heden is er nog voor dit verleden,
doch, dragers, draagt haar zacht.

Ik weet dat ik niet altijd trots en vreugde,
o lang niet altijd heb gewekt in haar,
dat over heldendaden, over deugden
ik schoon gesproken heb in 't openbaar
en anders niets, en dat ik onverlegen
veel minder vaak bereikt heb dan betracht.
Zij bad voor mij, maar wat heeft zij verkregen?
Doch, dragers, draagt haar zacht.

Ik weet dat menigten van honger sterven
in India, Mongolië en veel nabijer ook,
en dat miljoenen slechts ontbering erven,
dat een woestijn ontstaat uit as en rook,
dat elke drift ons deze tijd kan drijven
naar grenzen waar wij worden omgebracht,
dat zelfs wellicht geen boom zal overblijven,
doch, dragers, draagt haar zacht.

Ik weet dat zon en maan verruklijk schijnen
en dat er zachte vrouwendijen zijn
die dieper dan de golven kunnen deinen,
dat wij hun namen geven aan de wijn,
aan al wat ons vervoert; dat allerwege
naar verten wegen voeren, dat een nageslacht
eenmaal niet meer zal knielen om een zegen,
doch, dragers, draagt haar zacht.

O prinsen, dragers, prinsen van prinsessen,
gij, zij, wij allen hebben dag en nacht
om elke dorst van geest en lijf te lessen,
des, dragers, draagt haar zacht.

kind

Proost met Marnix Gijsen

na The House... en even onnieuw.

Gij kunt niet aan een eigen kind niet denken,
dat nobel zijn moest, edel, rijk aan glans.
Dat zijn uw eigen woorden, slechts geschenken
der hopeloosheid na de laatste kans.

En al de rest zijn woorden in het blauwe.
Heel onze galaxie draait om de pool-
ster rond, daar kan men rustig op vertrouwen,
zelfs hij die dronken loopt van apekool.

Maar ik, slechts van gewoonten en van leuzen
had ik een jeugd. Ik heb ze trouw versjouwd.
Ons Vlaandren immers biedt een rijke keuze
van vaste rotsen waarop kan gebouwd.

Bij voorbeeld ons geloof, dat kathedralen
en Bloedraad schiep, de Vlaamse maagd te paard,
de heldenmoed in heilige verhalen
van schild en vriend, voor altaar en voor haard.

Men mag het erf der vaadren niet ontwijden
maar overdragen met eerbiedge hand,
en kuis de dansen van de duivels leiden,
aan Tobia denken op ons ledikant.

Ik overzag het vegetale rijpen,
de jongen van de dieren rondom mij.
Ik gaf aan andren kansen aan te grijpen,
zelf aangeklampt te loever en te lij.

Maar Katharina had zo graag de naam
Vercammen meegekregen in het leven
dat zij niet kreeg, daar ik niet in de kraam
kon komen, wat mij God wel zal vergeven.

Wat nog? Het alrekord der misverstanden
staat lang reeds onbetwistbaar op mijn naam.
Ik kwam steevast, steeds tot mijn schade of schande,
te laat. Maar mijn blazoen bleef zonder blaam.

Zodat ik toch een liefde nog kon vinden,
die door de geest het lichaam niet loslaat
en omgekeerd. Zo kan ik nu de blinde
vertonen zonder Ariadnedraad.

Zo kan ik voort nog 'aan het leven kleven'.
Ik haatte niets als onrecht voor de baat
en niemand dan die lorren met het leven.
De meesten reeds verloren hun gelaat.

Ten slotte, dat zo velen armer bleven
dan wij, is wellicht maar een maagre troost.
En toch, geloof 't of niet, om echt te leven
moet geen van beiden wederkeren. Proost.

Kinderlandschap

Hier is gevaar, want dit amfiteater
was er niet. Mijn ogen zijn niet
veranderd, want die beek was er wel
al mondt ze nu misschien uit.

Daarbij, sinds moeder gestorven is
kunnen onbekenden slechts
zich onherkenbaar bewegen op
die bermen van het wederzien.

Eén was er, de hoogblonde Flora.
Zij zegt zo lang nadien met uw ogen:
hier staat de stoel aan de dis,
hier is het bad, hier het bed.

Waarom is zij zo jong gebleven?
Omdat uw voetspoor zonder schaduw blijft,
omdat uw huid zo rimpelloos
en zuiver als berkeschors huivert.

Dit is een heldere wederkeer
naar waterkers en lobelia.
We naderen reeds de kaskade
waarachter de rots van Mozes staat.

Eenmaal was ook ik een kind

Wer dies sang war auch ein Kind...

CLEMENS BRENTANO

Nog altijd doven duisternissen
uit die tijd dicht over mij,
verwondend mij van kilte, maar
geen stigma kan ik dragen dat
ook jou niet bloeden doet.

Wel onder noorderlicht en onder ijs
zijn mijn communies afgedreven.
Mijn angst, een roerloze arend in
de lucht om al mijn ingeroeste schuld
aan niet bedreven zonden,
stierf langs een naakte bergwand
op zijn nest.

Ontelbaar echter zijn de zwarte wegen
van al gewoonten in de herfst.
Bedeck mijn ogen dan
voor die monstrans:
een ettermaan die runen krast
in de eeuwkrans van de winterbeuk.

Opdat ik morgen, overmorgen
geen onvergeeflijke namen geve
van ammoniak en slakkesporen
van gloeiend gips, indigo fiolen,
van wolfskers, nachtsilene,
zelfs van rafflesia.

Jij kunt me helpen als je weet
dat al mijn duisternissen zijn
verwekt uit licht
dat nergens was.

De harp

Dit is de harp uit het Oud-Testament,
die talmende tonen van zijden snaren:
zij roept ons distinto terug. Gij kent
dit niet: je hebt het nooit ervaren.

Een wervelwind heeft mij opgetild,
laat me schichtig over je neer
en onder mijn gewicht slaan wild
je armen om me toe: verweer

misschien of overgave toch. Je wijkt
noch nadert. Gaan je heupen deinen?
Je mond als voor een beet gereikt
omsluit in gensterlicht de mijne.

Dan welkt een enorme rode roos
boven je hoofd aan mijn hand ontsprongen.
Een weerklank herhaalt zich eindeloos,
een vuurspiraal is losgesprongen

die onze lichamen samenbindt
in hun werveling. Wij storten neer
in een vloed die zich barstend ontbindt,
tezamen een eiland, niets anders meer.

Niets anders nog is boven of onder,
is in het water. Snaar na snaar
breekt met een ijlende toon, maar zonder
te schaden het wederzijdse gebaar

der herkenning. Dan gilt een kind
in een grot met smeltende stalagmieten
en we horen de regen traag de wind
verdrijven naar de tijd der trilobieten.

Het niet herkenbare kind

Gij roept: Katharina.
Het kind keert zich om.
Niet de zee van de halmen deint,
maar de steenlagen onder aarde.
Want een stroom van ionen
vaart door de cyclotroon:
voor alle dochters en zonen
is de wereld een woon.

Gij roept: Katharina.
Het kind keert zich om.
Niet de zon op het tarweveld
maar het noorderlicht.
Want de nacht is het firmament
in de ogen van een kind:
op de wereld worden onbekend
vele zonen en dochters bemind.

Gij roept: Katharina.
Het kind keert zich om.
Niet van wind ruist de beemd
maar van ons beider bloed.
Dat dit ruisen verebt
weet ge later, te laat:
de zoon en de dochter die gij niet hebt
gebaard, hebben toch uw gelaat.

Waterklokken

Hoort gij die dunne klokken in
het water van de nacht?
Dit uur geeft elk geluid een zin,
wat zin bezit heeft macht.

Het kind reikt een roerloze hand
dat Katharina Vercammen heet
en de nacht heeft geen strand
zomin als het leed.

Als we niet een nieuw alfabet
van tekens verwekken, zal
uw schoot verdorren in dit bed.
De dageraad is uitermate smal.

Ballade van de jager en het kind

In het blauwe woud heeft het vannacht
gesneeuwd. Zacht als een wilde vacht,

denkt de jager snel die zwart voortschrijdt.
Hij denkt voortdurend aan de zomertijd,

slechts aan de zeven vleugels van de roos,
slechts aan de rozeknop, zo diafaan en broos,

dat hij wellicht van voedzaam licht bestond.
Maar wast van licht wat groeit uit grond?

Geen vogel in een struik of in een boom,
geen spoor van wild, geen van een droom.

Waar is het pad van roos naar kind,
dat onder deze sneeuw begint?

Toch ben ik voor een buit op jacht
gedreven, die vóór deze dichte nacht

mij werd bestemd in dit ontruimde woud,
want beide, kind en roos, zijn sterrenoud.

Dit woud is zoveel dieper dan het pad
naar de oude blauwe bloem, dat ik betrad

met jonge voet. Ontaderd is dit huis
zonder vuur van de mens, zonder geruis

van aanwezigheid zelfs, maar mijn adem is
licht als een vin van de sluiervis.

Dan ziet hij de vogel, zwart als grafiet.
Hij legt drijvend aan, hij mikt en schiet.

De vogel vliegt op (zo valt een blad).
Als een kruis ligt een kind waar de vogel zat.

De sneeuw kan zacht zijn als ochtenddauw
om de druif en lauw als de schoot der vrouw.

Maar eer nog haar licht de jager verblindt,
wordt ze hard en koud onder een kind.

Tien kristallen smelten door één druppel bloed
en toch is geen vuur van een diepere gloed.

- Zeg, jager, vraagt het kind, is de vogel dood?
(Voor een kind is een ronde planeet niet groot.)

- Neen, antwoordt de jager. Hij spreekt dat woord
als een sesam voor een onvindbare poort.

Het kind schuift zijn handen over zijn hart,
alsof het geboeid een netkluwen ontwart.

- Ik zie, klein kind, hoe behendig je bent.
- O, glimlacht het kind, hoe weinig je kent.

- Ik zie toch, klein kind, je spant je draad.
- O, glimlacht het kind, hoe veel je ontgaat.

- Ik zie, klein kind... Maar de jager zwijgt:
de zwarte vogel wiekt op en stijgt.

Het kind verdween. Wanneer? Een kind? Wanneer?
Er zijn geen sporen van verleden meer.

hellas

Klein eiland

Klein eiland in de nacht.
Vingeren verdoolden weerloos in
een horizontale waterharp.
Zo weinig zin in zoveel leed.

Ik kan de stilte niet overtreden
in de woestijn van dit bleke strand,
waar nimmer een legende kon ontstaan:
de nacht is ouder dan dit zand.

De gier

Is Riotardo niet de volmaakte naam
die de slagzenuw spant tot een overtoon?
Jahveh verscheen in een brandende braam
maar uw hand wordt koel van een bosanemoon.

Ik noem Riotardo nogmaals volmaakt
en Riotardo weer aan de trage rivier,
als de mispelbes rond en bedrieglijk naakt,
want over Delphi gleed de schaduw van de gier.

Acoustica

Geen stroom, geen strand ruist zo herkenbaar
als mijn moede bloed dat ik beluister in
zijn menigvuldigheid: een woud, een schaar,
een firmament, een onbeperkte sluiervin,

een nachtelijke morsezijn, een radarscherm,
een volle teleskoop, een open oven brood,
een trein naar Trikkala, een bijenzwerm.
Niets boeit als dit verkennen van de dood.

Angelicum

Vergeef me dat ik niet
aan een engel geloofde
die vuur uit de hel ontvreemdt
om zijn honger te stillen zodat
hij dorstig wordt naar
de lāfenis van de mens.

Nu weet ik dat hij de dag
uitholt achter zich en
hem oranjeert zo ver
hij zichtbaar is nadat
hij de vloeibare horizon
doen stollen heeft.

Ik kniel en gij hebt
diluviaal uw bekken gespreid.

Ik lig op u, omvat u,
want mijn handen, mijn voeten
doorkruisen uw koelten, engel,
om in uw warmten te verzinken.
Hun geuren zijn menigte,
een stroom van vele wateren,
waarin uw borsten zijn, uw keel,
uw kin, uw lippen die de mijne
bespringen wijsdom.

Een steekvlam dringt door
tot uw schoot, engel
met almacht over de ravijn waarin
wij nederzweven zonder val.

Echter ik weet niet wanneer,
langs waar we naar dit bed
nederdalend zijn opgestegen,
Aphaia, want de wenteltrap
is in mijn wervelzuil.

Pandoradoos

Gij slaapt in de cel van de zondag met
asbesten middaglichtval om de bomen.
Het regent loodrecht om uw hoge bed:
geen droom kan hier u schielijk overkomen.

Toch is de disroos nog vroeg-herfstlijk warm
en uw pandoradoos nog even glanzend open.
Een winterwassenaar is als uw open arm
en alle uren uw ontvlamde hand ontlopen

erkennen nog de weg niet naar de nacht
die niet uit dag ontstaat. De huizen dalen
tot alle wegen waterhelder zijn. Ik wacht
en hoor het scherp verwijt der nachtegale

als schubben van vervluchtigend metaal
verklonken toen wij lang te Lindos waren
tussen de bodemnaakte zuilen, andermaal
te Kàmiros en waar de vlinders paren

te Jàlysos. Op een ontkleurde schaal
van schaduw brandt het schuim der ijle jaren.

Rhodos

De groene kever Rhodos zat
op de drooggebogen rand
van een omgeslagen blad
onherkenbaar als akant.

De boot voer evenwel zo traag
als een hart kan volgen en
nu dekt het blad de sarcofaag
waaronder ik begraven ben.

Delphi

De tholos tussen Oliveten
en Parnassos is voortaan
uw bergtopkoele woon,
want hier sprak Zeus
door Apolloon,
gedwongen door geruis
van kruin en bron,
de vloeibaarheid der zon,
de zwaveladem uit
de longen van de Gàia:
o-to to-to to-toi popoi.

Van Marmaria naar Omphalos,
de navelsteen van maan,
verspreiden zich de wegen door
de lucht waarop de gieren stijgen.

Zelfs spierwit leed vergeelt
in deze stilte die verlaten werd
door wie verdwenen als
verzonken ogen achter dode leden,
- vrouwen vervluchtigd
toen hun ogen waren groen
geworden van te staren naar
elefantijnen beelden.

Sinds de puthia voorspelde
dat de wijnzak eeuwig op
het water drijven blijft,
is scheiden geen ontkomen meer.
Nu valt geen steen meer
die niet wast tot zuil.

Maar is uw dak
niet lager dan de poolster
en uw deur
niet dichterbij dan de horizon,
Zeus zwijgt
als elke god.

In de tuin

Gij vindt de beelden
rein van Hellas en
van even witte tropen.

De kruinen echter
uit de nevel en de klei
zijn helder opgetild.

Gij gaaft de lichtschijn namen
van bedolven tempels
op de vier ivoren wanden.

De kruinen echter ruisen van
de duisternis als in een ring.
Uw ademen is van zwijgen broos.

De Indische godin

Die woning met de witte wanden
waarop lianen als in water drijven
werd door een kleine Indische godin
verlaten toen ze ging naar de dood.

Zij was een nachtgodin
met berkehanden
haar romp gespannen naar
altijd een maanloze nacht.
Donkere bijen waren haar ogen,
een bimbavruucht haar mond:
ik zag wat van haar werd gezegd.

Toen ze stilstond ontving ze
de dood in haar hart op de punt
van de kris in haar hand.

- Dat hij het moeras van begeerte
ontkome waarin ik hem
geleid heb, rilde zij.

Zij had zich immers verrast
onder de ogief van de liefde
met de poort van sandelhout.

Eleusis

Nog levend werden alle zuilen
van het telesterion geroid,
maar nog bloeien de rotsen
van de akropool.

Met aarde werd tarwe bedekt
die werd opgenomen zodat
zij wortel schoot en stam.
Toen zij gerijpt was
drong de glanzende man
door in de vrouw.

Gelukkig werd geprezen
wie was ingewijd.
Wie niet, was elk geluk ontzegd
tot over het orgasme van de dood.

Nu herken ik de zon van de nacht
toen gij de eerste maal
in de vuurwagen steegt,
Koré.

Nu herken ik de sterren van de dag
toen waren uw irissen blauw geworden
als de grens tussen licht en duisternis,
Koré.

Nu herken ik de maan van de morgen
dat over uw gelaat de sluier hing
van uw eigen huid,
Koré.

De zuilen hebben zich opgericht.

Bad in Hellas

Treed schroomloos buiten in de morgen.
Schrijd naar de bron achter het huis.
Oorspronkelijk zal het water stijgen
langs uw kuiten en uw dijen.

Het vult uw ontzegelde schoot
tot alle weerstand van uw spieren
geheel ontbonden is.
Beluister kuis
het trillen van de wanden
tot gij de grond bewegen voelt
van zuivere bewoonbaarheid.
Tussen uw heupen wordt
het vlies ontspannen dat
verstrakte toen mijn stem
diep in de regen viel.

Het water stijgt versnellend
van uw lenden naar uw borsten,
omdat uw hart nog niet
geheel inwendig is.
Uw areolen worden wijd
als ogen van verwondering,
waarin uw tepels rijpen
als de keerkringbes.

Wees dan voorzichtig voor uw keel
die slechts het drukken van
mijn vingers kent. Eerst dan
zult gij mijn zorg begrijpen
bij het ontsluiten van uw zinnen.
Terwijl het water reeds
uw haren openspreidt,
ontspan uw onderlip opdat
uw tong, de tastende,
bereikbaar weze, uw gehemelte,
volmaakte schelp waarin
nog geen belofte werd gedoofd,
uw huid die nog de klinker
van uw overgave gaaf omhult.

Kom dan het water uit
en drink aandachtig licht,
dat ik u zie
zonder weerstand van lucht,
Athena Niké.

vreemde vlaggen

Libera me voor Miguel Hernandez

car l'amour et la mort n'est qu'une mesme chose.

In de grafgevangenis van Ocana
vond de dood Miguel Hernández,
de dichter uit Orihuela.

Miguel Hernández was stram geworden
doordat hij geen vleugels bezat,
geen stroom, geen pad
om te gaan zijn vrouw omhelzen.

Want Miguel Hernández wou
haar leiden naar het strand:
haar lied moest uit de golven stijgen,
haar adem diep en bitter zijn.
Hij wilde haar bevruchten
langs vervoerde golven
die niet verloren gaan
en niet gevonden worden.

Voor Miguel Hernández was alles verward
behalve haar schoot,
alles voortvluchtige toekomst,
steriel verleden,
behalve haar schoot,
alles occult en onzeker
behalve haar schoot,
alles ultieme stof zonder wereld
en duisternis alles
behalve haar heldere, diepe schoot.

Maar Miguel Hernández schreef woestijnzand
en laafde zich zelfs niet aan haar mond,
vochtig middelpunt van een verbrande wereld.
Haar lichaam bleef louter het hare,
gesloten put van dorst en gedoofde zon.

Maar Miguel Hernández zei: we kunnen wel
in het helderste water het leven aanschouwen,
in schaduw zonder uitweg het leven ontwaren
en geloven dat liefde aan aarde en hemel
verzaken kan.

Zijn vrouw leefde voort met uien en brood,
toen Miguel Hernández (o teken aan de wand)
vaarwel schreef aan
de korenvelden en de zon.

Saxofoon

Heet ademt de saxofoon:
hij hangt heet aan de mond
van een man, omdat Sjangkaisjek
een eiland bezit in
een overvloedige zee.

Met zijn vissemond rent
de man langs klanken als peren
op een spalier, want hij bezit
het vasteland waar ook
heilige apen spelen saxofoon.

Ademen is de foetus doen groeien.
Maar wanneer is die groot genoeg?
Een mens wordt zo vroeg volwassen:
ademen is toonloos tonen verlengen.

Ademt de mens zijn koolzuur uit,
zo blijft de zomer groen en rood.
O die biologie van de saxofoon,
het evangelie zegt jazz weliswaar.

Je licht even je linkervoet op
om je begeerte herkenbaar te maken
(nooit hield ik op ze te kennen).
Ik moet aan elke tweesprong van
je vluchtende gedachten staan.

Dat bewijs ik je kort nadien
onder de boog van een orgelpunt.

Dual rhapsodie in sex

de schuldeloze schorpioen der ruimte
de vleugels van uw ovale schoot

de grond die rilt van graangewassen
het spiegelbeeld van uw navelspel

de stamboom van de kamerstiltte
de spier tussen uw borst- en okselklier

het wekkercijfer op de wilde wijzer
uw peeshuid tussen schoudertop en oor

de voorhanggolven van de novaslaap
de bodem van de nappen in uw hals

het heuvelbed van zijde en sandelhout
uw beide lenden over één meridiaan

de wateramfoor van de waterman
de schaduwscherzando in uw heuvelgewas

het masker voor de minoskarnaval
de bedrieglijke vlucht van uw voeten

het bleke bid-voor-ons van mijn moeder
uw blauwe ader door mijn wijsvinger opgetild

drievoudig paryrus perkament en papier
uw knieholten met de argeloze vampieren

de rookstreep van de losgeslagen jet
de gesloten tempels tussen uw tenen

chinese honger en indisch zweet
de magneet van uw baarmoederhals

het diagram van de seismograaf
de slangenkopdans van uw tong

de ontmoeting van pygmeë en indiaan
in kamperfoelie verholen uw speekselbron

god op de totempaal en op het huisaltaar
de draaikolk van uw haar in de bedmeerhoek

het krachtlijnenspel der lenige scharen
uw regenboogvlies in opperste roerloosheid

de zwarte de witte de grijze vlag
de pijlpunt op uw voorhoofd van uw haar

de verveling der wrange langzaamheid
de rillijst van uw ontdubbelde schouders

de driesprong die laios noodlottig was
de rijpe eikel van de springfontein

het afscheid (vaarwel of onzegbaarheid)
de spankracht van het vervluchtigd bloed

de monding van een bezongen stroom
de pelskraag van de harde rem

de tandradbaan tussen berg en zee
de rimpelnerven der nestzieke huid

de herzogolvenweg naar ultima thule
de milde golf over de schaambeenkam

de eironde geur tussen de seizoenen
de hersenwaterval der verzonkenheid

de nimbus om de watermaan
de vervoeringsader der enigheid

wat van de wereld zichtbaar blijft
in ons wat ons in elkander drijft

Atomic Blues

Ziehier een ring
van een zwarte python,
een pittig ding
van tropenzon.
Paradijspython
uit pythonparadijs.
O povere peis.

En dit is zwarte wijn
uit een zwarte wassenaar.
Prosit, want het is maar schijn,
het is niet waar,
dat van dronken atomen
dronken kinderen komen.

Maar geen atoom
houdt men in toom:
ze dringen in stromen
tot in onze dromen
ze stromen in stromen
langs alle wegen naar Rome.
Wie houdt ze tegen?
Ik niet
jij niet
hij noch zij.
En heb je verdriet
of ben je blij:
atomen
stromen
stroom
stro
oo

wetenschappen

Botanica

1

De rijpe amandel van je okselklier
vermeng je vaardig met de valeriaan
van je schoot, het zwerfende wier
van je adem en de tijm van je traan.

2

Lavendel heet die kleine blauwe bloem
die wegzweeft uit de schaduw naar de zon.
Ze bloeit niet schoner omdat ik haar noem,
ze wachtte slechts tot jij haar noemen kon.

3

Als die hagewinde een wankele genster is
en vogels in hun vlucht als sterren doven,
wordt licht plantaardig, duisternis
wordt dierlijk. Waaraan kan ik dan geloven?

4

Een onbewust gedicht: te noemen
in een sinds lang vergeten gaard
chrysanten, asters en de sterrebloemen
wier naam door niemand werd bewaard.

5

Een elfrank richt haar tentakels naar
je lippen en zeven kleine blinde
kevers worden ziende door de klaar-
te van je ogen die langzaam ontbinden.

6

Zo zijn ten slotte mijn handen
volkomen nutteloos:
slechts in horoscopische landen
nog rijpen moerbes en roos.

7

De solidago bloeit. Erken je god,
erken je bloed. De wanden
ontgloeien van de koele grot
van Plato. Ze gaan branden.

Biologie

1

Noem nardus, mirre, muskus, kaneel,
noem al wat geurt, animaal, vegetaal:
uit enkel een rilling langs je keel
geurt een landschap op waarin ik verdwaal.

2

En toch heb ik geen enkele cel bewaard
van het beslagen netvlies dat je de eerste maal
opving, noch van de helle hersenhaard
waarin dat beeld verheemd werd tot verhaal.

Physiologie

Nog is niets onder ons zonder gewicht,
we liggen niet meer op tangenten neer,
maar van de diafragmen der zinnen
ontsluit zich geen enkele meer.

Physica perennis

In ons verrukkendste geluk
en in ons verterendste zeer
ondergaan we dezelfde druk
van één atmosfeer.

tonale strofegedichten

Roof

En daar ik eenzaam ben in mijn gedicht
 beroof ik u van een vervulbaarheid,
 en daar ik duister ben, beroof ik u van licht,
 en heimwee heb, van wat gij voor me zijt.

Heterdaad

Telkens betrap ik mijn gedachten
 op heterdaad van voorzichtigheid
 wanneer gij, rustig van uw wachten
 altijd, als altijd in hun midden zijt.

Orthodoks

Zoals geen mens zijn god aanriep, aanroep
 ik u: gebed dat gloeien gaat in zwijgen.
 Van ieder uur verwijl ik op de stoep
 om u te zien de Thaborberg bestijgen.

Drift

Vlamakkoorden van geuren dreven
 van je schouders naar je schoot.
 Hoe bleef ik ongedeerd in leven
 bij die conjunctie van liefde en dood?

De vraag

Is dit terugkeer naar 't begin
 of sneller schrijden naar het einde?
 Slechts deze vraag bezit nog zin:
 wat *is* er nog in al het zijnde?

Zwijgen

Nu winden aan de kim verzanden,
ruist als een strand niet de eenzaamheid
van uw verworven maagdelijkheid?
Mijn lippen op uw koele tanden
verzegeld, zwijgen van de tijd.

Clown

Een jaar is lang
om langs te gaan,
maar ik ben bang
om stil te staan.

Zoonschap

Moeder die gij niet meer zijt
waar ik uw zoon nog ben,
reeds als de rogge nog gedijt,
hoor ik het zetten van de zen.

Beddevies

Het hemelbed dat is bewaard gebleven
met dit devies (of akte van berouw?):
Ik heden, morgen gij. Ging het om leven
of dood? Wie schreef het, man of vrouw?

Ametaforisch

Licht viel het, je te horen, je te zien,
te voelen zijn in elke metafoor.
Maar ik ontdekte wat je bovendien
verborgen hieldt: daar zijn geen beelden voor.

Bestemming van licht

Het licht
in dit huis
is zo dicht
als zijn dui-
ternis, doch
het is licht van u
en later nog
is het licht van nu.

Monschim

Ik zoek het ogenblik om op je lippen
een schim te laten van mijn mond
uit louter afstand tussen ons
om zijn sonoriteit te doven.

Antichronologie

Omdat ik je schoot ontsloten heette
getuigden David en Litaïpé,
verdronk Gauguin zich in zijn Ta-matéte,
Schiep Echnaton een stad voor Nofertéte,
verzonk Atlantis ongeschonden in de zee.

Amulet

Copacabana was mijn spiegelamulet
die je ringspier spande tot een enge
verwachting. Nu verlaat ik het bed,
om weer cabana bij copa te brengen.

Balans

Daar ik je weer vandaag
nog meer dan gister min
en min dan morgen, vraag
naar onzin niet of zin.

Zinloos

Om je te roepen moet ik
telkens een geluid verzinnen
van een volmaakte vogel,
van een meteoriet:
even zinloos als
een zinea toevouwen
of bidden voor de koperen ikoon
in de Byzantijnse kathedraal.

Met gedoofde lamp

Laat de lamp gedoofd: uit je vervoering moet
de duisternis besterd zijn met
gloedwitte melkwegzaden, Hatsjepsoet,
want tussen Zwaan en Kentaur hangt het bed.

Basilium

Basilium dat in mijn lauwe handen
slechts geuren gaat, zodat damasten
arabesken uit de wierooklanden
met elke boogpunt naar een ader tasten
om aan zijn wand gans te verbranden.

Eolisch

Als jij zegt: man, dan is het of
een bijtoon trilt eolisch voort
tot in de zinloze assestof
van ieder uitgestorven woord.

Vergissing

Ik had aanvaard, dat wie aan as
zich warmen kan een gouden schat
bezit van wijsheid. 'k Weet nu pas,
dat ik slechts klatergoud bezat.

Einde van het woord

Gij ligt afgrondelijk open: ik
kan buigen niet, o storten mij.
Dit is geen ogenblik:
het gaat niet meer voorbij.